

Заняття № 1

Тема «До питання генези листа в українській епістолярній традиції»

План

1. Принципи класифікації письменницького епістолярію.
2. Формування листа-повчання в українському епістолярію.
3. Епістолярна спадщина М. Хвильового, О. Ольжича, В. Стуса, О. Гончара, І. Багряного (оглядово).
4. Розкриття внутрішнього світу адресанта й адресата, висвітлення секретів творчої лабораторії письменника та роздуми над подіями сучасності.
5. Ознаки інтимності у листах.

Завдання для самостійної роботи

1. З'ясувати основні особливості формування жанрів спогадової літератури, аргументуючи думки цитатами зі статті (наприклад, за працею Т. Черкашиної «Формування жанрів спогадової літератури»).
2. З'ясувати ознаки інтимності епістолярію О. Гончара, аргументуючи думки цитатами з його листів.
3. Проаналізувати жанрово-стильові особливості листів О. Гончара.

Питання для самоконтролю

1. Витоки листа. Які різновиди листів Вам відомі?
2. Які тематичні пласти можна виділити у листах О. Гончара?
3. Яке враження справили на вас листи М. Хвильового?
4. Що дає епістолярна спадщина для вивчення творчості І. Багряного?

Тексти для прочитання

Гончар О. Т. Листи / Олесь Гончар; [упоряд.: В. Гончар, Я. Оксюта] ; передм. В. Яворівського ; вступ. сл. Я. Оксюти ; післям. Р. Лубківського. – Київ: Укр. письменник, 2008. – 430 с.

Гончар О. Т. Листи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001712

Література

Основна:

1. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів / Т. В. Бовсунівська. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 519 с.
2. Ільків А. Інтимний дискурс письменницького епістолярію другої половини ХІХ – початку ХХ століть : дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : 10.01.01 “Українська література” [Електронний ресурс] / А. В. Ільків. – Івано-Франківськ, 2016. – 410 с. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/15094/1/dissertation%20%D0%86%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2.pdf>
3. Кузьменко В. Епістолярні діалоги Миколи Зерова з Миколою Хвильовим [Електронний ресурс] / В. Кузьменко // Синопис: текст, контекст, медіа. – 2014. – № 3. – Режим доступу : file:///C:/Users/notebook/Downloads/Fils_2014_17_11.pdf
4. Курило Л. Епістолярій Олесь Гончара і творча індивідуальність письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 “Українська література” / Л. М. Курило. – К., 2006. –14 с.
5. Погребняк І. Епістолярний жанр у діахронній проекції [Електронний ресурс] / І. Погребняк // Синопис: текст, контекст, медіа. – 2015. – № 1. – Режим доступу : <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/viewFile/125/115>
6. Черкашина Т. Формування жанрів спогадової літератури [Електронний ресурс] / Т. Ю. Черкашина. – Режим доступу : <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/65.pdf>

Додаткова:

1. Гажа Т. Микола Хвильовий – людина і письменник у спогадах сучасників / Гажа Т. П. // Вісник Харківського національного університету імені Н. Каразіна. – Серія : Філологія. – 2002. – № 538. –С. 248-253.
2. Ільків А. До питання генези листа-повчання в українській епістолярній традиції [Електронний ресурс] / А. В. Ільків // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – Серія : Філологічні науки. – 2016. – № 2 (12). –С. 143-149. – Режим доступу : <http://duan.edu.ua/uploads/vakansii-2016/17595.pdf>
3. Черкашина Т. Мемуарна, автобіографічна, мемуарно-автобіографічна проза : термінологічний аспект [Електронний ресурс] / Т. Ю. Черкашина // Вісник Житомирського державного університету. – Серія : Філологічні науки. –

Заняття № 2

Тема «Щоденник як форма самовираження письменника»

План

1. Ознаки мемуаристики в щоденниках.
2. Особливості світогляду, естетичні вподобання, секрети творчої лабораторії, літературний та життєвий контекст у щоденнику О. Довженка.
3. Національна свідомість і гідність українців у щоденнику О. Довженка. Проблема української державності.
4. Жанрова специфіка та художні особливості щоденника В. Симоненка («Окрайці думок»).

Завдання для самостійної роботи

1. Чи допомагають щоденникові записи розкрити внутрішній світ автора? Відповідь аргументуйте.
2. Пояснити епіграф до щоденника В. Симоненка: «Читати без дозволу чужі щоденники – Еверест підлості» (невідомий афоризм простака Вілстона).
3. Виписати афоризми зі щоденника В. Симоненка.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає особливість творчої манери О. Довженка?
2. Яка наскрізна тема щоденника О. Довженка?
3. Яке смислове навантаження назви щоденника «Окрайці думок» В. Симоненка?
4. Укажіть, протягом якого часу В. Симоненко писав щоденник «Окрайці думок».
5. Коли вперше було надруковано щоденник В. Симоненка?

Тексти для прочитання

Довженко О. Україна в огні : Кіноповість, щоденник / Упоряд. і автор передм. О. М. Підсуха. – К. : Рад. письменник, 1990. – 416 с.

Довженко О. Щоденник [Електронний ресурс] / О. Довженко. – Режим доступу : http://ukrclassic.com.ua/katalog/d/dovzhenko-oleksandr/198-oleksandr-dovzhenkoshchode_nnik

Симоненко В. Сторінки щоденника : Окрайці думок // Симоненко В. Твори. – Т. 1 : Поезії. Проза. – Черкаси : Брама-Україна, 2004 . – 424 с.

Симоненко В. Окрайці думок [Електронний ресурс] / В. Симоненко. – Режим доступу : https://vasylsymonenko.in.ua/category/schodennyk/#.WnCIqVRI_IX

Література

Основна:

1. Галич О. Особливості відтворення часопростору в щоденниках українських письменників ХХ століття / О. А. Галич // Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка. – № 22 (138). – 2007. – С. 172-180.

2. Дуднік І. Роль щоденникових записів В. Симоненка у формуванні уявлень про образ митця у контексті епохи [Електронний ресурс] / І. О. Дуднік // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Серія : Філологічні науки (літературознавство). – 2011. – Вип. 2 (2). – С. 135-139. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2011_2%282%29_20

3. Матвеева О. Жанрова специфіка літературного щоденника [Електронний ресурс] / О. Матвеева. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38352/09-Matveeva.pdf?sequence=1>

4. Матосова А. «Щоденник» О. Довженка – документ доби про трагічну долю України та її синів / А. М. Матосова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 1. – С. 30-33.

5. Танчин К. Щоденник як форма самовираження письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / К. Я. Танчин. – Тернопіль, 2005. – 20 с.

Додаткова:

1. Черкашина Т. Мемуарна, автобіографічна, мемуарно-автобіографічна проза : термінологічний аспект [Електронний ресурс] / Т. Ю. Черкашина // Вісник Житомирського державного університету. – 2014. – Вип. 1 (73). – Серія : Філологічні науки. – С. 210-214. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/11118/1/42.pdf>

2. Черкашина Т. Формування жанрів спогадової літератури [Електронний ресурс] / Черкашина Т. Ю. – Режим доступу : <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/65.pdf>

Заняття № 3
Тема «Щоденник Олеся Гончара
і творча індивідуальність письменника»

План

1. Щоденникові записи О. Гончара як форма самовираження письменника.
2. Розкриття внутрішнього світу особистості.
3. Хронотоп у щоденнику О. Гончара.
4. Біблійні алюзії в щоденнику О. Гончара.

Завдання для самостійної роботи

1. Вибрати із прочитаних щоденникових записів О. Гончара кілька висловлювань, які Вас зворушили, викликали певні емоції.
2. Виписати біблійні фразеологізми, які автор часто вживає в щоденнику.
3. Ознайомитись і законспектувати статтю О. Галича «Особливості відтворення часопростору в щоденниках українських письменників ХХ століття».

Питання для самоконтролю

1. Які думки і почуття викликають у Вас слова зі щоденника О. Гончара?
2. Яка характерна ознака щоденників О. Гончара?
3. У чому полягає особливість творчої манери О. Гончара?
4. Яким чином О. Гончар подає спогади про шістдесятників у щоденнику?
5. Чи можна стверджувати, що щоденники О. Гончара постають як метажанрове утворення?

Тексти для прочитання

Гончар О. Т. Щоденники : у 3 т. / Олесь Гончар ; упоряд., підгот. текстів, іл. матеріалу В. Гончар. – Київ : Веселка, 2002. – Т. 1 : 1943-1967 . – 455 с.

Гончар О. Т. Щоденники : у 3 т. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://chtyvo.org.ua/authors/Honchar/Schodennyky_Tom_1_1943-1967/

Література

Основна:

1. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів / Т. В. Бовсунівська. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 519 с.
2. Вельможко Я. Дискурс Олеся Гончара про літературу в його щоденниках [Електронний ресурс] / Я. Ю. Вельможко // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2014. – № 1. – С. 20-26. – Режим доступу: http://nbu.gov.ua/UJRN/Vznu_fi_2014_1_5

3. Галич О. Особливості відтворення часопростору в щоденниках українських письменників ХХ століття / О. А. Галич // Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка. – № 22 (138). – 2007. – С. 172-180.

4. Курило Л. Епістолярій Олеся Гончара і творча індивідуальність письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 “Українська література” / Л. М. Курило. – К., 2006. –14 с.

5. Матвеева О. Жанрова специфіка літературного щоденника [Електронний ресурс] / О. Матвеева. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38352/09-Matveeva.pdf?sequence=1>

6. Оксюта Я. Щире, відверте слово: із епістолярної спадщини Олеся Гончара // Київ. – 2005. – № 5. – С. 174-184.

7. Рарицький О. Мемуарний дискурс шістдесятництва в «Щоденниках» Олеся Гончара [Електронний ресурс] / О. А. Рарицький // Таїни художнього тексту (до проблеми поетики тексту). – 2013. – Вип. 16. – С. 230-238. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tkht_2013_16_38

8. Танчин К. Щоденник як форма самовираження письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / К. Я. Танчин. – Тернопіль, 2005. – 20 с.

9. Ткач М. Душі – хоч крихту... (роздуми над щоденниками Олеся Гончара) / М. Ткач // Літературна Україна. – 2009. – 16 квітня (№ 15). – С. 1-7.

Додаткова:

1. Черкашина Т. Мемуарна, автобіографічна, мемуарно-автобіографічна проза : термінологічний аспект [Електронний ресурс] / Т. Ю. Черкашина // Вісник Житомирського державного університету. – 2014. – Вип. 1 (73). – Серія : Філологічні науки. – С. 210-214. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/11118/1/42.pdf>

2. Черкашина Т. Формування жанрів спогадової літератури [Електронний ресурс] / Черкашина Т. Ю. – Режим доступу : <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/65.pdf>

Заняття № 4

Тема «Табірна проза в парадигмі постмодерну»

План

1. Жанрова структура табірної прози (відкритість і текучість форми; стилістика від класично зваженої, традиційної мемуаристики і догматично стерилізованої форми соцреалістичного роману до пародійно-карнавальної

повісті і «метароману», відображення об'єктивної реальності, увічнення загиблих тощо).

2. Табірні спомини Є. Іваничука «Холодне небо Півночі».

3. Колективне табірне світосприйняття (представлення не себе, а свого народу). Феномен Соловків.

4. Сюжет, особливості хронотопу та моделювання головних/автобіографічних образів-персонажів у табірній прозі.

5. Поетика твору.

Завдання для самостійної роботи

1. Пояснити значення терміна «non fiction» та його зв'язок з табірною прозою.

2. З'ясувати особливості поетики спогадів Є. Іваничука («Холодне небо Півночі»).

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає літературний феномен табірної прози?

2. Яка проблематика об'єднує мемуари, присвячені табірній темі?

3. У чому полягають ідейно-тематичні та жанрово-стильові особливості книги «Холодне небо Півночі» Є. Іваничука?

4. У чому полягає особливість творчої манери Є. Іваничука?

Тексти для прочитання

Іваничук Є. Холодне небо Півночі / Є. І. Іваничук. – Л. : Піраміда, 2010. – 328 с.

Іваничук Є. Холодне небо Півночі [Електронний ресурс] / Є. І. Іваничук. – Режим доступу : <https://toloka.to/t78883>

Література

Основна:

1. Колошук Н. Табірна проза як літературний феномен ХХ століття (на матеріалі української, російської, білоруської та польської літератур) [Електронний ресурс] / Н. Г. Колошук. – Режим доступу : <http://mydisser.com/en/avtoref/view/21878.html#>

2. Колошук Н. Табірна проза *non fiction*: Соловки в конфліктному етноімагологічному аспекті / Н. Г. Колошук // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – № 13 (238). – Серія : Філологічні науки (літературознавство). – С. 53-60. – Режим доступу : <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/3017/3/Koloshuk.pdf>

3. Стадніченко О. «Холодне небо Півночі» Євгена Іваничука: автобіографічно-мемуарний дискурс [Електронний ресурс] / О. О. Стадніченко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. – 2013. – № 22. – С. 185-193. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_22_23

4. Цебрик О. «В'язничні» мотиви в українській літературі ХХ століття [Електронний ресурс] / О. Є. Цебрик // Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. – 2015. – № 2 (16). – Серія : Філологічні науки (літературознавство). – С. 296-300. – Режим доступу : <http://litzbir.nyk.com.ua/wp-content/uploads/2015/12/63.16.15.pdf>

Додаткова:

1. Колошук Н. Табірна проза в парадигмі постмодерну : [монографія] / Н. Г. Колошук. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 500 с.

2. Поклад Н. Про Соловки – по-шекспірівськи [Електронний ресурс] / Н. Поклад // Україна молода. – 2008. – Вип. 84. – Режим доступу : <http://www.umoloda.kiev.ua/number/1158/163/41266/>

Заняття № 5

Тема «Стильова специфіка спогадів М. Коцюбинської «Книга споминів»

План

1. Синтез щоденника, епістолярію й автобіографічної нарації у спогадах М. Коцюбинської «Книга споминів».

2. Художні особливості спогадів М. Коцюбинської.

3. Образ автора у спогадах М. Коцюбинської.

4. Вплив творчості Т. Шевченка на формування духовного світу М. Коцюбинської та становлення її як творчої особистості.

5. Образ літературного покоління шістдесятників у книзі М. Коцюбинської.

6. Поетика книги.

Завдання для самостійної роботи

1. Кому і чому М. Коцюбинська залишила запис у Каневі: «юнацьку клятву вірності ... і рідній культурі»?

2. Розкрити ідейно-тематичні та жанрово-стильові особливості «Книги споминів» М. Коцюбинської.

3. Виділити тематичні пласти спогадів М. Коцюбинської.

4. Вибрати зі «Книги споминів» кілька висловлювань про Т. Шевченка.

Питання для самоконтролю

1. Який класик української літератури мав великий вплив на долю М. Коцюбинської?
2. У чому полягає самотність спогадів М. Коцюбинської?
3. В якому році була видана «Книга споминів» М. Коцюбинської?

Тексти для прочитання

Коцюбинська М. Книга споминів / М. Коцюбинська. – К. : Акта, 2006. – 297 с.

Коцюбинська М. Книга споминів [Електронний ресурс] / М. Коцюбинська. – Режим доступу : https://books.google.com.ua/books?id=5skpmYA1LWcC&dq=%D0%BA%D0%BE%D1%86%D1%8E%D0%B1%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0+%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0+%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%B2&hl=uk&source=gbs_navlinks_s

Література

Основна:

1. Денисюк І. Що записано у Книгу Споминів [Про «Книгу Споминів» М. Коцюбинської] / І. Денисюк // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – № 212/213. – С. 333-337.
2. Кіраль С. Тарас Шевченко на сторінках спогадів Ірини Жиленко та Михайлини Коцюбинської [Електронний ресурс] / С. Кіраль // Київські полоністичні студії. – 2015. – Т. 26. – С. 117-127. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kps_2015_26_9
3. Павленко Н. Над «Книгою споминів» з Михайлиною Коцюбинською [Текст] / Н. Павленко // Дзвін. – 2008. – № 5-6. – С. 152-154.
4. Сверстюк Є. Над книгою М. Коцюбинської : [Про «Книгу Споминів» М. Коцюбинської] / Є. Сверстюк // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – № 212/213. – С. 338-339.
5. Стадніченко О. «Книга споминів» Михайлини Коцюбинської: осмислення шляху до національного самоусвідомлення [Електронний ресурс] / О. О. Стадніченко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. – 2013. – № 4 (2). – С. 181-189. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_4%282%29_26

Додаткова:

1. Задорожна А. Особливості функціонування радянських лінгвоідеологем у дискурсі шістдесятників (на матеріалі мемуарів М. Коцюбинської «Книга споминів» та І. Жиленко «Номо feriens») / А. С. Задорожна // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1048. – Серія : Філологія. – Вип. 67. – С. 107-111.

2. Черкашина Т. Формування жанрів спогадової літератури [Електронний ресурс]/ Черкашина Т. Ю. – Режим доступу : <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/65.pdf>